

מתיקות השבת

יור"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א
תלמידו של מורן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות תנופת הוודאה והתפקלה

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה... ושמתה בכל הטוב". צרף להבין מדוע "ושמתה בכל הטוב" נאמר רק בסוף פרשת הבכורים, לכאורה היה מן הראוי לאומרו מיד בתחלת הפרשה "והיה כי תבוא אל הארץ ושמתה בכל הטוב", ומדוע בתחלה מבאר לעשות עסק מהפרות הקטנים ורק לאחר מכן נאמר לשמח בכל הטוב?

אלא מפני שטבע האדם הוא שאם אומרים לו שישמח בכל הטוב, הוא מתמרמר ואומר; הרי לא הכל טוב לו, אלא יש לו גם חסרון קזה וקזה, וכל חסרון קטן מאבד לו את השמחה בטוב שה' עושה אתו, לכן התורה מלמדת אותנו שהדרך האמתית היא לשמח בכל החד קטן, כמו כל פרי קטן שה' נתן לנו לאכל ולהיות מרצה ומאשר מזה, עד שעל ידי כך ניכל לשמח גם בכל שאר הטובות שה' עשה לנו ולא נבא לכלל תלונות על דברים שזדמים לנו פחסונו.

תנופה של הוודאה

"ולקח הפהו הטנא מידך", דורשים חז"ל (מובא ברש"י), שהפכה היה מניח את הבכורים יחד עם האדם שהביאם, וחז"ל לומדים (מובא ברש"י), שבכל הפהו היה מולך ומביא לה' רוחות ומעלה ומוזיק, ומבאר בגמרא (מנחות סג): 'מולך ומביא למי שהרוחות שלו, ונראה לבאר שבעת ההפכה לה' רוחות היו מכונים הודאה לה' על הרוחות הטובות שמינשבות בעולם וגורמות להצמיח את הפרות שמהם הביא את הבכורים, ובהפכה כלפי מעלה ומטה היו מכונים הודאה לה' על החד שהיה יתברך מעלה מים מהים לעננים ומוזיק מים אפים מהעננים לארץ ומשקה את הפרות.

עוד מבאר בגמרא (שם): 'מולך ומביא לעצור רוחות רעות', ונראה לבאר שהיו מכונים בהפכת

הבכורים לה' רוחות שהוא תפקלה ובקשה מה', ולרוח אחת מכון בבקשה מה' שיתן לו עצמו רוח טובה באופן שיהיה לאריכות ימים ושנים, שהרי רב גני אדם מתים מרוח רעה (לשיתט שמואל ב"מ קז). ובקשה מן הרוח השניה היה מכון שתהיה רוח טובה ואריכות ימים ושנים לאשתו ובתנפות נוספות היה מכון על אריכות ימים ושנים לגניו ולבניו ומבקשה מה' שיתברך את זרעו כחול הים בכמות ובאריכות, כדי שעל ידם יזכה לנחלה גלי מצרים בעולם הבא.

תנופת רוח טובה

וזה שכל הנפשות חוזרות אל לפני המנענע, היה מזכיר לו לבן בבקשה מה' שיתן לו ולזרעו אחרי רוח טובה, ועשו כלם פאגודה אחת שלא יריבו זה עם זה, ולכן קשהניף לצד אחד את הבכורים והשיבו לפניו, היה מכון שהאח שלו הרחוק ממנו בלבד יבוא הנה קרוב ללבו, והיו קרובים זה לזה פאחדות, וכה גם אפשר לכוון על כל קהלות ישראל, שהיו קרובים ללבו ולא ישנא את אף אחד מהם.

והתורה אומרת: "ובאת אל הפהו אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו" ופרש רש"י: 'שאיני כפוי טובה', הינו שכל אדם עם כל מה שיש לו ומה שאין לו - הוא צריך להפיר טובה לה' ולא להרגיש שחסר לו טובות מסוימות, אלא להרגיש שה' היטיב לו בחסד חנם אף על פי שאינו ראוי לכה'.

לפרק את הקאב

"אומי אבד אבי ויד מצרומה ויגר שם במתי מעט". רופאי הנפש אומרים שטוב לאדם להוציא פניו את כל הקשיים שהיו לו וכה לחזק את עצמו שאינו נרתע מפל הקשיים שעברו עליו, ואת זה התורה מלמדת אותנו פאן, שאדם צריך לספר

מתיקות הניסים

מכתבים למערכת

שלא שם חלקנו עמיהם

"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו" על שהציל את נפשי מידי האויב:

בלילה של מוצאי שבת בשנה שעברה בחודש חשוון (תשפ"ב) נסעתי בכביש 60. כשנסעתי בכביש זה, עוד לפני מחסום חיזמה, שנחשב שטח בי, (שהוא שטח שמיעד גם ליהודים וגם לפלסטינים), לפתע, תוך כדי נסיעתי המהירה בכביש החשוך הזה, נהג פלסטיני נסע על צדני נצמד לרכב שלי בכונה ונכנס לנתיבי שלי באופן שהיה ברור שמטרתו הייתה כדי שרכבו יתחפר ברכב שלי בכונה, ורכבו אכן התחפר ברכבי.

הבנתי שמטרתו לעצור אותי בצד, וצעירה פזתה וכלה להוות סכנה גדולה ואפילו סכנת חיים, כמו מקרים דומים שכבר ארעו בעבר ולא חספ"א, לכן מיד עברתי לנתיב הסמוך על מנת להתחמק ממנו. הפלסטיני פתח את החלון שלו וצעק לעברי 'פגעת ברכב שלי! תעצר מיד שאני יקח ממך פרטיים! כאמור היה ברור שהוא פגע ברכבי בכונה על מנת לעצור אותי ולהפיק את זממו, לכן האצתי את מהירות הנסיעה.

הפלסטיני נסע אחרי במהירות ונסה לעקף אותי, הלב שלי פעם בחזקה וועקתי ברכבי: ה' תציל אותי בבקשה מהגוי הזה. ברוך ה' הגעתי ראשון למחסום חיזמה, וכשהפלסטיני החצוף התקרר אחרי למחסום, הוא צעק לעבר השומר שיעצור אותי. אני נצלת את העובד שלו לבדיקה במחסום לברח ולנוסע על נפשי וכך נצלתי לחיים טובים ולשלום.

מאיר ק. בני ברק

ספור נוסף שנשלח למערכת:

בשנה שעברה קניתי רכב, לפני הקניה בדקתי את הרכב והתברר שהוא תקין ושהמנוע שבו וכל החלקים שלו הם מקוריים.

כעבור כחצי שנה המנוע התחמם והיתה סכנה ליסוע ברכב, הלכתי לתקן את הרכב אצל בני המעטים בכפר 'בית חנינא', הגוי אמר לי: אני צריך למצא פנאי כדי לטפל ברכב שלך תשאיר אותו כאן ותחזרו בעוד יומים לקחת אותו מתקן. הגוי הציע לי מחיר נמוך מאד וסמכתי עליו

« המשך המעשה בעמוד ד'

מניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

בדרך לקבע את היגד!

לב מי לא חרד בהתקרב יום הדין שבו דנים את האדם, אבל זאת לנו לנחמה מה שאמרנו תו"ל (ר"ה יא): 'כל המעביר על מדותיו, מעביריו לו על כל פשעיו' ונכר בהנהגה זו של שמים שהקב"ה מתנהג עמו במדת הקסד והרחמים, שאפילו אם אדם חטא ולפי הדין ראוי לחיב אותו בדיו, בכל זאת, אם הוא מתנהג במדה של קסד ורחמים ומותר ומעביר על מדותיו, גם הקב"ה מתנהג עמו בקסד וברחמים ומעביר לו על כל פשעיו.

וזהו שאמרו תו"ל (רש"י בראשית א, א), שמתחלה הקב"ה ברא את העולם במדת הדין, וכיון שראה שהעולם אינו יכול להתקיים רק במדה זו, שהרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, לכן שתרם עם מדת הדין גם את מדה הרחמים.

ומדברי תו"ל הני"ל אנו יכולים ללמד, ש"ביד כל אדם יחתום" – בשמים נוהגים לאדם את הכח לחתם בעצמו את גור דינו, ולהפך את הדין שיש עליו לרחמים, וכל זה לפי ההתנהגות שלו בעת הנסיון, שאם הוא מתגבר ומעביר על מדותיו, בשמים יתנהגו אתו במדה כנגד מדה, ויעבירו לו על כל פשעיו, ויצא ופאי בדיו לחיים טובים ולשלום, אמן.

הפרת הטוב לבני ביתו והתגבר על החסם שיש לו בנפשו לומר מלים של הפרת הטוב בביתו.

בפורים בזמנינו

ואת מצוות פפורים יכולים אנו לקיים בזמנינו, כאשר אנו אוכלים פרות ומקנים להפיר עליהם טובה לה', וכן בעת שאדם מגביה את כוס היין שעומד לקדש עליו ומניף אותו כלפי מעלה, יוכל לבנו עליו מחשבות של הפרת הטוב לה' כבמצוות פפורים.

ועל כך אמרו תו"ל שכל מי שיש בו דעת, כאלו נבנה בית המקדש בזמניו, וכן אמרו כל העוסק בתורת הקורבנות כאלו הקריבם, והיני שצדקם יכול לזכות לדעת של בית המקדש וקעין שצדקו תו"ל (תובתו ל): שאף על פי שבזמנינו אין אפסר לחיב אדם מיתה מארבע מיתות בית דין, כיון שאין סנהדרין, בכל זאת הדין של ארבע מיתות בית דין מתקיים בגזרת שמים רח"ל במי שהתחייב בהן, ויש ללמד מכך שפירבה מדה טובה ממדת פרענות, שגם הדעת של מצוות הקורבנות והפפורים לא התבטלו, ואדם שרוצה, יוכל לזכות בדגמתם על ידי שיעסק בדעת הנלמדת ממצוות אלו.

את כל הלחצים והצער שעברו עליו ברוחני ובגשמי ולחזק את נפשו באמונה ובבטחון וקה לזכות להתגבר על כל אותם הקשמים.

ובפרות הפפורים מביאים רק "מראשית כל פרי האדמה" ולא נצטוינו להביא כמות גדולה של פרות, וזה מלמד אותנו לא להתבונן רק בחסדים הגדולים ולהזדות לה' עליהם בלבד, כגון שאדם יודה לה' רק על תפקיד חשוב שקבל וכדומה, כי אם יחסר לו החסד הזה, הוא עלול לפול ברוחו ולהפסיק מלהזדות לה' וכבר לא תשארו בו שום הפרת הטוב לה', לכן על הצדק להתרגל להתבונן בחסדים הנראים כקטנים יותר ולהזדות עליהם, כגון על כך שיש לו פר למראשותיו ומקוץ ובוא גם להזדות על כל שאר הטובות הגדולים שה' גומל עמו.

ואת זה אנו למדים מפרות הפפורים - להעריף כל חסד שה' עושה עמנו, וכל מעשה טוב שבזמנינו אפילו אם הוא קטן ויחיד בלבד, כדגמת פרי שבפר. ועל כן, בסוף כל יום אדם צריך לשמח בטוב שה' עשה עמו פאותו יום, ובטוב שה' וקה אותו לעשות פאותו יום, גם אם הוא מעשה טוב קטן ויחיד, כגון שקה לומר משפט אחד של

מתיקות הלב של המצוות

משל: מתנת הכלי המפואר

והדבר יבן על פי משל למלה שהכניס את אהוביו לחדר אוצרותיו המיוחד לגמול ממנו מתנות לעם, ומתחלה נתן לכל אהד מהם כמה כלים נאים

חמש דברים נקרא משנה תורה, ונשאלת השאלה, מדוע אם כן לא מצינו שהתורה חוזרת בחמש זה על כל המצוות שצאמרו בשאר החמשים?

מתיקות ההודאה לה' לטב ולמוטב

בציור שבכותרת הגליון: יהודי מביא את סקלתו הבפורים לבית המקדש והכהו מניף יחד אתו את הסקלה.

מדוע נצטוינו להביא רק את הפרי הבודד שבפר ולא כמות גדולה של פרות? ומה היו מכונים בעת הנפת הפרות, והיאך נוכל לעשות כדגמת מצוה זו בזמנינו??

על כך במאמר: 'מתיקות תנופת ההודאה והתפלה'

בציור שלפנינו: רואים עשיר ששוכב בקסר שוכב בבית החולים כשהוא מקרר לחמצון.

האם אדם יכול למנע מעצמו שלא סבל צרות ויסורים קשים כאלו?

על כך במאמר: 'המתיקות שבקשמים ובחסרונות' ובמאמר: 'לשמח בגורלך'

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

ברכת שהחינו בראש השנה

מברכים ברכת שהחינו בקדוש של ראש השנה גם בלילה השני, וכיון שברכת שהחינו בלילה השני היא דבר השנוי במחלוקת, לכו יש מהדרין לכתחלה ללבש בגד חדש או להניח פרי חדש על השלחן, ובדיעבד שאינו מצוי לו בגד או פרי חדש, על כל פנים יגרו שהחינו (ש"ע סי' תר ס"ב).

והטעם שמברכים שהחינו גם בלילה השני של ראש השנה, כתב רש"י (מבוא במקוור ויטרי סי' סב), שלא תאמר משום שהוא כמו יום טוב שני של גלויות, ואין לחלק ולומר שמי ראש השנה קדשה אחת להם וקיומא אריקתא דמיא, משום דממנה נפשה, אם עושים את היום השני של ראש השנה מפני הספק, הרי הם ימים חלוקים זה מזה ואומר שהחינו גם בשני, ואם עושים את היום השני משום התקנה, שאם לא באו עדים ביום הראשון היו נוהגים היום קדש ולמחר קדש, הרי שהיום השני הוא היום העקרי של ר"ה, שהמנוח מונים את מועדי וזמני החדש, ואם כן צריה לומר בו זמן.

ולגבי ברכת שהחינו על מצות השופר, כתב הרמ"א (סי' תר ס"א) לברך גם ביום השני, ולגבי ספרד אין מברכין שהחינו על השופר ביום השני, אלא אם כן היום הראשון חל בשבת (כמו בשנה זו תשפ"ד), שאז יכולי עלמא מברכים שהחינו על השופר ביום השני (ש"ע ע"ש).

והמדות הטובות הנלקחת בבית המקדש לתוך ביתנו שהוא הבית המקדש הפנימי שלנו, שחדר ההורים הוא פקדש הקדשים והמטבח בבית המטבחים והשלחן כפזיזת והנרות כמנוחה וארון הספרים כפארון העדות וכלשפת הגויות, הלחם ללחם הפנים, השמן כשמן המנוחות וכו', שאז מטרת הביאה לבית המקדש - לזכור ולהעריך את החסדי' ה' שבביתנו.

הינו, שהפכה היה עושה את עבודות המקדש כקרבן מנחה במטרה ללמד את העם להעריך את הסלת והשמן שה' נותן להם בבית, וזה היסוד של בית המקדש - לגרם לאדם לזכור את ה' בביתו ובכל עת בימי חייו ולקום "בכל דרכיך דעה".

כדי לתן שכן לאדם על טרחתו ויגיעתו לגלות את האוצר הגדול של יראת שמים, אהבת ה' ומדות טובות הטמון במצוות.

וכן למדנו חז"ל שהעקר של המצוות הוא החלק של חובת הלבבות שבהן, לדעת מה לכוון בעת קיים המצוה, כמו שהגמרא (זיר כג.) אומרת, ששני בני אדם יכולים לאכל את קרבן הפסח ועל אחד נאמר: "וצדקים ילכו בם" ועל השני נאמר: "ופשעים ינשלו בם", שהאחד אוכל לשם מצוה וחרו אוכלו לשם אכילה גסה.

נמצא שהפונה של האדם בעת קיים המצוה מכריעה האם תחשב לו למצוה או למכשלה, ומי שאכל לשם מצוה, אף על פי שגם הוא נהנה מאכילה זו, אבל כיון שהוא התאמץ במחשבתו לכוון את אכילתו לכבוד ה', וזכר על ידי אכילת הפסח את החסד שה' הוציאנו מצרים ונאמר: "לאהבת ה' - הוא יקבל על פה שכן גדול שאין לו סוף, כי המחשבה היא דבר שאין לו סוף".

המתיקות שבמשינה תורה

ובזה יבין שבהמשך שמוות ובניקרא כתוב את מתנת המצוות של המשכן והקרבנות, ורק לאחר שהתורה מברכת לנו היטב את גופי מצוות התורה ואת צורת אפן קיימון, קעת במשינה תורה התורה מברכת לנו את העמק של דעת ה' שאותו צריך לכוון במשכן וכליו ובעבודת הקרבנות, ועל שם זה קמש דברים נקרא משינה תורה, כי בו מתגלה החלק המשיני והעקרי של מצוות התורה, שהוא הדעת שיש לכוון בעת קיים המצוות, שהוא שני לחובות הלבבות.

ובמקום גם במשינה תורה לא נכתבה הדעת הא באריכות, אלא בפסוקים בודדים, ובעקר בפסוק שצאמר: "מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך וללכת בכל דרכיו ולהבה אתו", שפסוק זה מלמדנו שהעקר של המצוות הוא לזכור לירי אהבת ה' ויראתו וללכת בדרכיו, הני במדותיו הטובות, כמו שאמר חז"ל (שבת גלג) מה הוא חנון ורחום, אף אתה יהי חנון ורחום, וכן במשינה תורה נכתבו פרשיות שמע והיה אם שמע שמדברות מאהבת ה', ונצטוו לקרותו בכל יום בקר וערב ומניחים אותו בראשו ובזרועו ובשערו ביתנו, כי הן פרשיות אהבת ה' שהן יסוד ועקר גדול בקיים המצוות ובעבודת ה'.

לחיות בבית המקדש

והסבה שהדעת הזאת נכתבה לנו בקצור, משום שאז עליו להשתדל לחפש בעצמו, את הדעת ה' העקרית הזו של אהבת ה' ומדותיו הטובות וכנ"ל, ונגלה שבבית בית המקדש וכליו באה ללמד אותנו לאהב את ה' וללכת בדרכיו בכל רגע בימי חיינו (ולא רק בעת שאדם מגיע לבית המקדש) ולהביא את הדעת של אהבת ה'

קרי ענה שבאצרותיו, ומלא להם כלי אהד גוהב וקסר ובאנים טובות ומרגליות ולפני שצא משם אמר להם שיחפשו עוד אצרות ומלאו את כליהם. היו פאלו שהסתפקו באותם כלים נאים שהיו קרי ענה בפני עצמם, אבל מי שהחכים, טרח לחתור ולחפש בגני האצרות, כדי למלא את אותם כלים באבני הן ומרגליות טובות מאצרותיו הפנימיים של הפולה, באפן שייתאמו לכל כלי וכלי לפי ענינו.

הנמשל: הקב"ה בחר בנו אהוביו והכניסנו תחת נכפיו להנות מאצרותיו הנקרים מזהב ומפזרב הטמונים בתורה הקדושה, ומתחלה הוא נתן לנו את המצוות שהן כלים קרי ענה, וצוה אותנו על מצוות תפלוין וזוהו שבה הנניס לנו את האוצר של אהבת ה' ולאחר מכן למד אותנו שזה רצונו מאתנו בכל המצוות כמו שכתוב "מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה... ולהבה" באפן שכל מצוה נגלה דעת ה' הנלקחת מאותה מצוה ונבא מהמצוות לאהבת ה' גדולה, שזוהי העבודה הקשה בקיים המצוות, ואדם שמקיים את המצוות בלי פגנת הלב, אלא רק במעשה גרידא כמצוות אנשים מלמדה - המצוות אצלו הן ככלים קרי ענה שחסר בהם את השבוע של אבני החן והם כגוף בלא נשמה.

למה העקר חסר מן הספר?

ודוקא התכו העקרי הזה של חובות הלבבות שבמצוות הוא נחסר וכמעט לא נכתב במפרש בתורה, כגון מה יש לכוון בעת הקרבת הקרבנות, והיאה נבא על ידם לאהבת ה' ולהפיר בחסדיו הגדולים שפרא בגופנו אברים בריאים כדגמות אברי הקרבן.

ומצינו כדגמת זה במשניות שיש "חסורי מחסרה", ונמצא בתורה ובדברי חז"ל דברים שפעמים רבות העקר חסר מן הספר, וכפי שכתב העירוי הרבה מן הראשונים על מה שלא מצינו שכתב בתורה על העולם הנפא, והספה לכה היא משום שעל מה שכתב כתוב יש פחות יצר הרע לקיימו, כי הדבר כתוב ואדם לא יכול להתחמק מלקימים, אבל מה שלא כתוב - כגון את הדעת וחובות הלבבות שבקיים המצוות, יש לאדם יצר הרע לקיימם, אפילו שפגנת הלב היא העקר, כמו שאומר דוד מלפניו בשם ה' על הקרבנות: "האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה, וזבח לאלקים תודה".

כנות האכילה

ועל פגנת הלב במצוות יהיה שכרו של האדם גדול בעולם הנפא (כפיא בסיפר חובות הלבבות), ואת זה בעקר יש לבקש ולחפש. כמו שאמר שלמה חכמו: "אם תבקשנה כספר וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא". ועל פה הדבר כמעט ולא נאמר במפרש בתורה,

עצות מתוקות

מי שהוא בר דעת, הוא מכבד כל יחודי וכל צדיק, אף אם דעותיהם נוגדות זו את זו, כי אם אדם אוהב רבך חלוק אחר מעם ישראל, הוא יזמה לאדם שאוהב לאכל רק סוג מאכל אחר ואינו טועם משום מאכל אחר וזולת אותו מאכל, שבקך הוא מענה את עצמו שמדיר עצמו מאכילת כל שאר המאכלים שבראה' עבורו, והקבם מתענג מכל סוגי המאכלים, כך בר דעת אוהב את כל מהלות ישראל ובקך הוא נהנה כשהוא מתבשר מכל סוגי ההנהגות הקדושות והנפלאות של כל עם ישראל שיה' יתברך מתפאר בהם.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, רחם עלינו כי יום הריו קרב וקא, ואנו כעניים ורלים שאין בנינו לא תורה לשמה ולא מעשים טובים, והעולה על כלנה שמרת אהבת חנם חרקה מאד מלבנו.

אנא רחום ורחנו, מלא את לבנו בהבאת ישראל לאהב את כל קהלות עמך הקדושים ולא נחלק את לבנו לאהב רק את הקרובים לדעתנו ולדבר חיוב ולשנא את הרחוקים מרענתנו, כי כמו שאנו בצער כאשר בנינו לא אוהבים זה את זה, כך אהת בצער כאשר בניך חלוקים בלבם זה מזה, על כן אנו מבקשים 'מן לנו אמה' את מרת אהבת חנם הנפלאה, כי בזאת אנו חפצים, וברחמיך חנונו נא בשנה טובה ומתוקה ללא שום פגע וזעור ותהיה השנה הבאה משפעת בכל השונות והקבחות ברחמיך ובנשמתך, אמן סלה.

ופריו מתוק לחיבי

מה יעשה אדם ויחסף מעצמו יסורים וחסרונות קשים?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו מתיקות: 073-313-4395. בצירוף שם כתובת וטלפון

שישלו את העקר, שהוא חי בבריאות ובשלים עם אשתו וילדיה ההולכים בדרך ה', שהיא ההצלחה האמתית שתגלה את האדם לנצח.

לשמע את קול ה'

ולקעמים מן דמון לאדם לשמע שיש לאנשים אחרים יסורים גדולים מאד, ועליו לקום בנפשו: "אחת דבר אלקים שמים זו ששמעתי", שמצד אחד ישמע את צרתו של השני, ושתתפך בצעריו וישתדל לנחמו, ומצד שני יוסיף דעתו וישמע זאת כעין פת קול שפניכול משימים מן ברים אהו, וה' קורא לו ובדברים הללו להעיר את זה שאינו סובל פאלו: יסורים שעליהם הוא שמע פעם, ולהעיר את הטוב שיש לו, וה' קורא לו בקה להיות קנוע יותר לקניו יתברך, כדי שלא ילקח ממנו הטוב שבקב, וכמבאר בפרשת פי תבא, שהקלות שבאות על האדם הן "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל", והינו שאינו מכיר טובה לה' על קל הטוב שפנקב.

וכדי להנצל מאותן צרות ששמע עליהן ומכל מיני צרות אחרות, ראי לאדם לצר במחשבתו שאותן צרות ששמע עליהן הם ראיות להיות לו חליה, ויציר במחשבתו שפניכול הוא לקה בעצמו באותם יסורים קשים, ומתוך כך יקנע לבבו לפני ה', ומיילא לא יצטרף בפעל לצרות אלו חו', וכה נמצא שהפחד שוא הזה שהביא על עצמו מכפר עליו שלא יבוא עליו צרות ואסונות.

ואפשר להמליץ על קף את דברי חז"ל (שבת קמ"א) שאמר: 'הוא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו', ועל דרך האמור אפסך בצאר את דברך דרש, על אדם שיש לו חששות וחושד שעתיד חליה לבוא עליו צרות קשות חליה, ובאמת אין בו' הינו שלא באות עליו שום צרות, ואפשר חלקו, כי הפחד שוא יש לו מכפר עליו במקום צרות בפעל.

וראי לבקש מה' שיהי יחיד קטנים, כמו שאמרו חז"ל (ערכין ט"ז), עד היכן תכלית יסורין? אפילו הוציא מטבע אחרת ממה שצד הר' זה יסורים, אבל בשביל שיתקיים לאדם פאלו יסורים קטנים, עליו לקנות פזאת נאמנות לה', שגם על ידי פאלו יסורים קטנים, יקנע לבו לפני ה'.

בפרשתנו פרשת כי תבא נאמרו קלות למי שאינו עובד את ה' כראוי, והנה, לכל אדם יש סבל וקשיים בתינו, ויש שיש להם סבל גדול פמחלות נוראות וכדומה רח"ל, וכדי לא להגיע למצבים הקשים האלו, על האדם להשפיל ולשמוח בנסיונות הקלים שבאים עליו במהלך חיו, בעוד שיש לו את הדברים העקרים שהם בני, חיי ומזוני, כגון אם ביתו לא בית נאה או רחב פרצונו, או שקשה לו בפרנסה והוא מקנא מאד בהצלחה שרואה אצל חברו בפרנסה, ובאמת, אם אדם היה יודע את החסרונות הנסתרים של חברו הפזלה, הוא פבר לא היה מקנא בו כלל.

לכן אדם שיש לו קשי בפרנסה או שיש לו ביזנות כל שהם וכדומה, עליו לשמוח שרק זה הוא החסרון שלו ושאינו חסרונות קשים מאלו, כמו צרות ומחלות קשות חו', כי היא טובה גדולה לאדם שיש לו רק חסרונות חיצוניים שעל אדם היה יוכל לזרז את ה' ולא חסרונות מרים של מחלות קשות חו'.

חסרון בעקבות פשרון

ובדוקא נותנים משמים לכל אדם איה צער שיליה אותו, משום שכל אדם יש פשרון או ההלכה מסומת, ואם לא יהיו לו יסורים, הוא עלול לבוא לידי אנה גדולה, שעליה נאמר: 'תעבתה ה' כל גבה לב', ואם אדם יבוא לגאונה, הוא מסגל להוכיח את כל חבריו, והרגיע מכל הוא, שהוא יתגאה גם בתוך ביתו ויוכיח את אשתו על מה שלא נעשה בבית פרצונו, בעוד שפמעיט ואינו עוזר מאוקה בביתו, ואינו מעריך מה שטורחים ועושים עבדו, והוא מצדיק את עצמו ואת הדרכים שלו.

וה' פועל על הגאון ואומר עליו: 'אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת', לכן ה' ברחמיך יסור את האדם בכל מיני חסרונות קטנים, ומסרתם היא להניע את לבו שלא יתגאה, ואם יבין זאת ויקתרב לה' דרך הרמיז והיסורים הקלים יכניע את לבו, הוא חוסף מעצמו שלא יצטרף לקבל יסורים וחסרונות קשים.

ועדיף לאדם לבחור להתירס כבר שבאים עליו היסורים הקטנים שהם חיצוניים, כבעיות בפרנסה או בית שאין בו שלמות, וכל עוד שאינו מגיע ליסורים קשים כמו לשפך בייסר בבית חוליים על ערש דני חליה, עליו לשמוח ולקוות את היסורים הקלים שהם מתנה, וישמח

לתבע ממנו את המנוע שלי בחזרה, הוא החל לגדף אותי על כך שאני 'מעז' לטעון עליו פזאת סענה... ואמרו לי 'תסתלק מכאן מהה לפני שאני יביא עליך את החברים שלי שיוציאו אותך מפה בכח'...

הבנתי שיעדי לי לבחור עם נזק ברכב ולא עם נזק בגוף ובנפש וברחתי לנפש...

שלמה ל ירושלים

הערת המערכת: הספרים הללו מלמדים אותנו כמה צדקו חז"ל שצאו אותנו להתרחק מהגויים ועשו לנו על כך גדלים וסגרים, כגון שלא להסתפר אצלם, שלא להתחדד עמקם, ושלא לאכל מפתם, יינם ושמןם, מפני הסכנה שהם רמאים וחשודים על הגזל ועל כל דבר רע, יצילנו ה' מהם ומהמקום.

המשך מתיקות הניסים

שיעשה את העבודה כמו שצריך, לכן השארתי אצלו את הרקב. כשחזרתי במוצ"ש, הגוי קבל אותי ב"מאור פנים" ונתן לי את הרקב מתקן. נהניתי מאד מהשרות שלו והמלצתי עליו לחברים שלי.

כעבור תקופה הבחנתי שמאז שחזרתי מהתקון אצל הגוי, המנוע עושה רעש, הלכתי למוסך יהודי כדי לבדק את זה, וכשבעל המוסך פתח את המכסה מנוע, הוא אמר לי 'בא תראה, המנוע שלך עומד רופף, הבגרים פתוחים, הבטתי במנוע וחסכו עיני לגלות שהגוי החליף לי את המנוע המקורי שהיה לי, במנוע ישן ולא מקורי חזרתי מיד למוסך בבית חנינא ושאלתי את הגוי מה קרה עם המנוע, הוא העמיד פנים תמימות וכשהתחלתי